

Kulturdepartementet

23.05.2013

Vår referanse: 13-314

Høringsuttalelse til forslag om endring av forskrift om produksjonstilskudd

Norsk Journalistlag (NJ) viser til våre tidligere høringsuttalelser om revisjonen av mediestøtten, hvor vi har støttet departementets vurdering av at disse ordningene er avgjørende for å opprettholde mediemangfoldet, og at det er behov for å tilpasse dem til en ny tid med endrede medievaner. Her følger NJs tilbakemelding på høringsnotatet som er datert 30.04.2013.

Utbytteforbudet

NJ mener at utbytteforbudet bør videreføres. Det er av avgjørende betydning for støtteordningens legitimitet at samfunnets tilskudd ikke ender opp som utbytte hos eierne. Vi frykter at en åpning for utbytte også vil undergrave den politiske støtten til å videreføre ordningen.

I høringsnotatet viser departementet til at flere høringsinstanser i tidligere høringsrunder har argumentert med at utbytteforbudet gjør det vanskelig å hente inn risikokapital og dermed er til hinder for innovasjon og utvikling (s. 3). Departementet foreslår å bøte på dette ved å åpne for at eierne skal kunne hente utbytte fra egenkapitalen, uavhengig av bedriftens driftsresultat. NJ har følgende synspunkter og spørsmål knyttet til dette forslaget:

- Egenkapitalen

Etter NJs oppfatning er hovedhensikten med å bygge opp egenkapitalen å etablere en buffer som gjør selskapet i stand til å møte svingende konjunkturer og å finansiere innovasjon og utvikling.

Figur 6. 1 i departementets høringsnotat datert 25.05.2012 viser at den gjennomsnittlige egenkapitalandelen blant avisene som mottar produksjonstilskudd, er svært høy, gjennomsnittlig 55 %. I den krevende omstillingsfasen mediebransjen nå er inne i, er det etter NJs syn naturlig at mediebedriftene bruker egenkapitalen til å finne nye forretningsmodeller for publisering av innholdet, og ikke til å betale utbytte til eiere eller konsernbidrag.

- Fare for tapping av selskapene

Vi vil i denne sammenheng også vise til erfaringene fra medieselskapene som var med i Helge Østbye og Nina Kvalheim sin undersøkelse av pengestrømmen i konserneide aviser. Mange hadde opplevd at konsernene flyttet kapitalen fra datterselskapene til morselskapet: «Det finnes eksempel på ei avis som betalte dobbelt så mye i konsernbidrag som driftsresultatet, og som derfor verken kunne bruke av overskuddet til å produsere bedre avis eller til å bygge opp egenkapital som avisa kunne tære på i dårlige tider» (s. 43). Sitatet beskriver erfaringer fra Edda- og A-presse-eide aviser som ikke mottok produksjonstilskudd.

Departementets forslag åpner ikke for en tilsvarende overføring av kapital fra datterselskapene til konsernet. Funnene i rapporten taler imidlertid for at en endring i tråd med departementets forslag kan føre til at konsernbidragene maksimeres innenfor de nye rammene og at egenkapitalen over tid flyttes fra mediebedriftene til konsernet.

Vi savner i denne sammenheng en analyse fra departementets side av den samlede effekten de foreslåtte endringene kan få for medieeierne i form av utbytte og konsernbidrag.

- Målrettet tiltak?

Et neste spørsmål er om den foreslåtte endringen er et målrettet tiltak for å hente inn risikokapital og bidra til innovasjon og utvikling. Dette spørsmålet kan deles i to underspørsmål:

- a) Er det slik at det ikke finnes vilje til å investere i medier i dag? Det at Amedia relativt raskt fikk solgt Demokraten og Varden – begge mediebedrifter med betydelige utfordringer – taler for noe annet. Det samme gjør interessen fra flere mediekonsern da Edda Media ble lagt ut for salg.
- b) Det andre underspørsmålet er om en utbyttemodell koblet til egenkapitalen er relevant for å nå nye investorer i de tilfellene hvor dette har vist seg vanskelig. NJs inntrykk er at dette særlig gjelder bedrifter som sliter med begrenset egenkapital i tillegg til markedssvikt. De har altså ikke kapital til å satse, og i enda mindre grad egenkapital å betale i utbytte til aksjonærene.

Vi ser ikke bort fra at den foreslåtte endringen i enkelte tilfeller kan bidra til at mediebedrifter får inn nye eiere som kan bidra til fornyelse og sunn drift. Men NJ går i mot forslaget fordi det undergraver ordningens legitimitet og åpner for en tapping av selskapenes egenkapital. Vi vil samtidig utfordre departementet til å arbeide videre for å utvikle incentiver som kan bidra til økt interesse for å investere i utviklingen av mediebransjen.

Dersom Departementet skulle velge å åpne for utbetaling av utbytte, vil NJ foreslå at følgende vilkår stilles (jfr. departementets høringsnotat av 25.05.2012, s. 20):

- 1) Utbyttet/konsernbidraget kan ikke overstige årsresultatet.
- 2) Utbytte per år kan maksimalt utgjøre 10 % av mottatt produksjonstilskudd for det aktuelle året.
- 3) Utbytte per år kan maksimalt utgjøre 500 000 kroner.

Begrunnelsen for denne restriktive linjen ligger i argumentasjonen ovenfor.

Vennlig hilsen

Thomas Spence
Leder

Trond Idås
Rådgiver

ⁱ <http://www.nj.no/filestore/stbyerapporttilalle.pdf>

Handwritten marks or scribbles.

Small handwritten marks or characters.

A single small mark or character.